

TOPTECHNIEK IN BEDRIJF IN REGIO WEST-BRABANT

DATUM: 21 APRIL 2015

ACHTERGROND

Samenwerkende partijen uit onderwijs, bedrijfsleven en overheid geven samen invulling aan Toptechniek In Bedrijf in de regio West-Brabant via het Tune Techniek-platform, een zelfstandige stichting. Doel van de stichting is om activiteiten te organiseren die jongeren enthousiasmeren voor de wereld van bètatechniek. Het platform levert daarmee een bijdrage aan het beschikbaar komen van voldoende en gekwalificeerd personeel voor de technische arbeidsmarkt in de regio West-Brabant. Tune Techniek maakt de koppeling tussen techniekpromotie en arbeidsmarktbeleid.

In de afgelopen tien jaar zijn in de regio West-Brabant succesvolle techniekprogramma's ontwikkeld voor leerkrachten en leerlingen. Tune Techniek vindt het belangrijk om succesvolle activiteiten te behouden en zoveel mogelijk leerlingen mee te laten doen. Ook zorgt Tune Techniek ervoor dat landelijke techniekprogramma's zoals JetNet en TechNet aansluiten bij de regionale ontwikkelingen. In 2012 wordt er, gegeven ook de veranderende rol van de Stichting, voor gekozen het ordeningskader van het Techniekpact als (nieuw) vertrekpunt te nemen voor de activiteiten van Tune Techniek. De activiteiten en inzet van de Stichting worden in dit Jaarplan beschreven langs de drie actielijnen van dit pact: 'Kiezen voor Techniek', 'Leren in Techniek' en 'Werken in techniek'.

SAMENWERKING IN DE REGIO WEST-BRABANT

Voorafgaand aan de start van het Toptechniek in Bedrijf programma werd binnen Tune Techniek al samengewerkt in de regio. Tune Techniek was dan ook een logisch ankerpunt voor de partijen die gezamenlijk de regiovisie opstelden om het programma Tib te organiseren. Binnen Tune Techniek is een Stuurgroep TiB ingericht die de verantwoordelijkheid draagt voor het stellen en bewaken van kaders. De uitvoering van verschillende deelprojecten is belegd bij projectleiders. Tussen deze niveaus is voorzien in een coördinerende laag om zorg te kunnen dragen voor goede onderlinge communicatie, kennisdeling, en scherpste op de doelstellingen en ambities die ten grondslag liggen aan het programma. Door TiB heeft de samenwerking tussen partijen in de regio meer momentum gekregen. De beschikbaarheid van financiering en de focus op resultaten en verantwoording (de monitorings- en rapportage cyclus) hebben daar een belangrijke rol in gespeeld en extra scherpste geboden.

De drie O's zijn stevig verankerd in de projectorganisatie in West-Brabant. Naast vertegenwoordigers vanuit het MBO en het VMBO zijn ook werkgeversverenigingen en gemeenten actief betrokken bij Tune Techniek.

Met het aflopen van het formele TiB programma zal ook de projectorganisatie als zodanig worden ontmanteld. Het Tune Techniek platform blijft echter bestaan en zal blijven sturen op de ontwikkeling van doorlopende leerlingen ('loopbaan leren' is het verbindende thema), maar de verschillende onderdelen van het samenwerkingsverband worden nu als reguliere taken belegd bij de deelnemende VMBO en MBO instellingen. Het voortbestaan van het Tune Techniek platform is onder de voorwaarde dat SLIM West-Brabant, een regionaal investeringsfonds van bedrijven vorm krijgt en de continuering van ondersteuning van Provincie Noord-Brabant.

MACRODOELMATIGHEID

In de regio West-Brabant is gekozen voor twee MBO colleges met een onderscheidend profiel. Alleen op het gebied van bouw en elektrotechniek is sprake van overleg tussen beide instellingen. Dat maakt dat er de facto nauwelijks sprake is van onderlinge concurrentie of macrodoelmatigheidsvraagstukken bezien vanuit leerlingenaantallen, omdat de scholen zich met andere opleidingen profileren. Binnen Tune Techniek wordt verkend hoe ook binnen het VMBO optimaal kan worden aangesloten op de arbeidsmarktvrage. Op dit vlak is echter nog geen sprake van uitwisseling van opleidingen. Op kleine schaal wordt – vanuit de verschillende projecten – met het bedrijfsleven opgetrokken om leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op de beroepspraktijk.

VAKMANSCHAPSRROUTE

Bij het Markiezaat College en Radiuscollege werd al nagedacht over het inrichten van een vakmanschapsroute voordat TiB van start ging in de regio. Vanuit de ambitie om doorlopende leerlijnen aan leerlingen te kunnen bieden met perspectief op een carrière in de techniek. Door middel van verschillende activiteiten en pilots (workshops voor VMBO leerlingen, vernieuwde aanpak VMBO stages) zijn aangrijpingspunten ontstaan voor verdieping, verbreding en versnelling van leerroutes. Met name de didactische afstemming die is gerealiseerd tussen 2 MBO college's en 5 VMBO scholen) om leerlingen voor te bereiden op wat er van ze wordt verwacht op het MBO levert forse 'wen-winst' op en verkleint de kans op vroegtijdig schoolverlaten. Ook geven leermeesters uit het bedrijfsleven gastlessen op het VMBO om ondernemerschap en beroepsvaardigheden te stimuleren.

TECHNOLOGIEROUTE

In West-Brabant is door het Newmancollege, RSG 'Rijks, Markland College en Maintenance Education Consortium de Beta-Challenge route ontwikkeld, een mavo leerroute met examenstatus vanaf leerjaar 1. Leerlingen werken binnen deze route aan maatschappelijk relevante projecten – ingegeven door het bedrijfsleven - waar techniek een logisch en vanzelfsprekend aspect van is. Leerlingen leren door deze projecten niet alleen theoretische vakken in de praktijk te brengen maar ook wat het inhoudt om samen te werken met andere disciplines en zelfsturend vermogen te ontwikkelen. Leerlingen zien deze projecten als uitdagend en het aantal deelnemende leerlingen is in de afgelopen jaren verviervoudigd. De samenwerking tussen de Beta Challenge vmbo scholen en MBO afdeling is via het netwerk van Tib versneld. Er zijn inmiddels concrete afspraken en onderwijsprogramma's voor doorlopende leerlijnen met het MBO in West-Brabant.

BETROKKENHEID BEDRIJFSLEVEN

De betrokkenheid van het bedrijfsleven in de regio is sterk en krijgt op meerdere niveaus gestalte. Binnen de Stuurgroep van Tune Techniek is structurele vertegenwoordiging van werkgeversorganisaties, en per MBO afdeling is een klankbordgroep ingericht die bestaat uit werkgevers uit de omgeving van de instelling. Los van de concrete projecten die onder de vlag van TiB zijn opgepakt met het bedrijfsleven – en waarvoor bedrijven stageplekken en praktijkopdrachten aanleveren - is het onderhouden en bestendigen van netwerken met

bedrijven een onderwerp dat als vanzelfsprekend en noodzakelijk wordt beschouwd en daarmee niet per definitie als onderdeel of specifiek actiepoint van TiB wordt beschouwd.

PROFESSIONALISERING DOCENTEN

In West-Brabant is gekozen voor een aanpak van onderop: binnen de docententeams die aan de slag zijn gegaan met het uitwerken en uitvoeren van projecten is onderling kennis uitgewisseld over onderwijsprogramma's en ontwikkelingen in het veld. Binnen het Radius College is professionalisering integraal onderdeel geworden van de persoonlijke didactische ontwikkelcyclus van docenten (loopbaandialogen). Radius College heeft ook geïnvesteerd in scholing van vmbo docenten waarmee in de ontwikkeling van doorlopende leerlijnen wordt samengewerkt. Samengevat gaat het in TiB perspectief om kleinschalige initiatieven die autonoom ontstaan.

GEZAMENLIJKE TECHNIEKPROMOTIE

In West-Brabant wordt samen met gemeenten en het bedrijfsleven gezamenlijk gewerkt aan techniekpromotie om leerlingen te interesseren voor een loopbaan in de techniek. Er is in Noord-Brabant maar liefst een vijftal platforms actief dat zich actief inzet om techniek, technisch onderwijs en het technisch bedrijfsleven op een positieve en enthousiasmerende manier te positioneren. Het draagvlak voor deze gezamenlijke inspanningen is groot, en de samenwerking (waar Tune Techniek onderdeel van uitmaakt) bestond al voor het TiB programma en is de afgelopen jaren onverminderd voortgezet.

BIJVANGST TOPTECHNIEK IN BEDRIJF IN REGIO WEST-BRABANT

De belangrijkste 'bijvangst' in West-Brabant is dat binnen de docententeams de lijnen vele malen korter zijn geworden. Docenten hebben elkaar leren kennen, elkaars omgeving en uitdagingen leren begrijpen, en weten elkaar nu ook in de praktijk te vinden.

Door de manier waarop TiB is ingericht – focus op resultaten en prestaties – is de samenwerking ook losgekomen van het papier en zijn plannen en ambities ook daadwerkelijk omgezet in acties en producten vanuit een gezamenlijk gevoel van urgentie.

Ook zijn er gezamenlijke beelden over 'wat werkt' op basis van de onderzoeken van het lectoraat Keuzeprocessen naar de opbrengsten van de Tib projecten. De samenwerking met het lectoraat Keuzeprocessen leverde bovendien op dat er een gezamenlijk inzicht is gekomen in het belang van het volledig doorlopen van de PDCA-cyclus in de projecten.

TOEKOMSPERSPECTIEF

De samenwerking in West-Brabant wordt gecontinueerd, waarbij de focus blijft liggen op 'loopbaan leren' als verbindende factor. Binnen Tune Techniek wordt de samenwerking bestuurlijk geborgd, de activiteiten en projecten van TiB worden ondergebracht bij de verschillende onderwijsinstellingen. Aandachtspunten voor de toekomst zijn afstemming tussen de verschillende trekkers van deze activiteiten en het borgen van de relaties tussen het VMBO en het MBO, die door hun sterke persoonlijke karakter kwetsbaar kunnen zijn. Het wegvallen van financiële middelen maakt continue coördinatie en aanjagen minder vanzelfsprekend.

Het verbreden van het aantal deelnemende VMBO scholen en MBO afdelingen zou in de nabije toekomst een impuls kunnen bieden aan de samenwerking op de doorlopende leerlijnen. Meer volume zou ook bijdragen aan verdere verduurzaming en brede verankering.

BEST PRACTICE

TECHNOLOGIEROUTE: BÈTA-CHALLENGE